

SPIS TREŚCI

	Str.
OD AUTORA	5
I. PRADZIEJE I STAROŻYTNOSĆ	
Środowisko geograficzne	9
Świadectwo archeologii	10
Kolonizacja punicka	12
Mauretania przedrzymska	14
Panowanie rzymskie. Mauretania Tingitana	18
Spółeczeństwo prowincji	19
Życie gospodarcze w I—III wieku	25
Kryzys III wieku i zmierzch panowania rzymskiego	27
Wandalowie i podbój bizantyjski	29
II. PODBÓJ ARABSKI I ISLAMIZACJA	
Podbój Maghrebu	31
Powstanie charydżyckie	34
Królestwo idrysydzkie	36
Rywalizacja omajjadzko-fatymidzka w Maroku w X wieku	39
Życie gospodarcze w X—XI wieku	44
III. ALMORAWIDZI	
Rodowód ruchu i pierwsze podboje	46
Jusuf ibn Taszfin. Podbój Maghrebu i podwaliny marokańskiego machzenu	49
Podbój Hiszpanii	51
Ali ibn Jusuf i zmierzch Almorawidów (1106—1143)	53
IV. ALMOHADZI	
Mahdi i jego doktryna	57
Organizacja Almohadów i pierwsze starcie z Almorawidami 1125—1129	61
Podbój Maroka i Hiszpanii	63
Podbój Maghrebu Środkowego i Ifrikiji	65
Kalifat almohadzki Muminidów	68
Apogeum potęgi. Abu Jusuf Jakub el Mansur 1184—1199	71
Schylek i rozkład almohadzkiego imperium	74

V. SPOŁECZEŃSTWO. ROZWÓJ GOSPODARCZY I CYWILIZACYJNY ZA ALMOHADÓW
W XII I XIII WIEKU

Struktura etniczna i społeczna	83
Gospodarka	85
Życie umysłowe i religijne	90
Architektura i sztuka almohadzka	95

VI. MERYNIDZI

Gospodarcza i polityczna geneza podboju Maroka	102
Polityka pierwszych Merynidów w drugiej połowie XIII wieku	105
Maroko wobec prób ekspansji nasrydzkiej. Problemy wewnętrzne w latach 1307–1331	111
Abu-l-Hasan Ali (1331–1348). Utrata Andaluzji i zjednoczenie Maghrebu	117
Abu Inan Faris (1348–1358). Koniec maghrebskiego imperium	124
Machzen merynidzki	128

VII. KULTURA EPOKI MERYNIDZKIEJ

Życie duchowe	134
Architektura i sztuka merynidzka	140

VIII. WIELKI KRYZYS WEWNĘTRZNY 1358–1465

Rządy wielkich wezyrów	146
Wojna dwóch Saidów i utrata Ceuty	153
Ostatni Merynida. Przewrót idrysydzki w Fezie	155
Kryzys społeczny i gospodarczy w drugiej połowie XIV i w XV wieku	160
Marabutyzm i szarifat	163

IX. ROZBICIE DZIELNICOWE. WALKA O ZJEDNOCZENIE MAROKA W KOŃCU XV
I W PIERWSZEJ POŁOWIE XVI WIEKU

Bled el machzen i bled es siba	167
Enklawy portugalskie i hiszpańskie w XV i XVI wieku	171
Beni Wattas i próby zjednoczenia sułtanatu Fezu na przełomie XV i XVI wieku	177
Powstanie państwa saadyjskiego w południowym Maroku	179
Podbój „królestwa Marrakeszu”	182
Wojna święta i zdobycie Agadiru	185
Rywalizacja zbrojna między Saadytami	188
Zjednoczenie Maroka w 1549 roku	190
Wojna z Turkami i próba restauracji Wattasydów	193

X. SAADYCI, CZYLI HASANIDZI

Reforma administracyjno-podatkowa	198
Armia nowego typu. Odrodzenie sił morskich	202
Polityka wewnętrzna. Koniec wielkich wasali i problem marabucki	206
Polityka zewnętrzna. Między Hiszpanią a Turcją	208
Wojna domowa i interwencja turecka w latach 1574–1576	211
Najazd portugalski. Bitwa nad Wadi el Mechazin	213
Ahmed el Mansur i podbój Sudanu	216

XI. SPOŁECZEŃSTWO, GOSPODARKA I KULTURA W XVI WIEKU

Zaludnienie i struktura społeczeństwa	221
Gospodarka wiejska i odrodzenie miast	225
Rozwój górnictwa, hutnictwa i cukrownictwa	228
Handel wewnętrzny i zagraniczny	231
Kultura marokańska doby saadyjskiej	236

XII. KRYZYS WEWNĘTRZNY PAŃSTWA W PIERWSZEJ POŁOWIE XVII WIEKU

Wielka dżuma 1597–1608 i jej konsekwencje	243
Abu Mahalli i Sidi Ali	246
Al Ajjaszi i Dilaici	250

XIII. ALAWICI

Wojowniczy szorfa z Tafileltu	256
Mulaj Er Raszyd i walka o zjednoczenie Maroka	259
Mulaj Ismail (1672–1727). Czarna Armia	261
Ismailijskie państwo policyjne	265
Rozwój gospodarczy państwa na przełomie XVII i XVIII wieku	267
Stosunki z zagranicą w latach 1672–1727	271

XIV. WOJNA DOMOWA W DRUGIEJ CWiERCi XVIII WIEKU

Powstanie ludowe i reakcja antymurzyńska	274
Władza czarnych pretorianów	276
Berberska faza wojny domowej	280

XV. ZBROJNY POKÓJ WEWNĘTRZNY

Sidi Mohamed 1757–1790	286
Stosunki z Europą, Maghrebem i Turcją	290

XVI. PAŃSTWO ALAWICKIE U PROGUi RUINY

Zamęt polityczny w latach 1790–1822	297
Izolacjonizm marokański pierwszej ćwiERCi XIX wieku	307

XVII. SPOŁECZEŃSTWO I GOSPODARKA XVIII WIEKU

Migracje berberskie i zaludnienie	310
Murzyni i Europejczycy w Maroku	313
Gospodarka rolna i produkcja rzemieślnicza	317
Rozwój i upadek handlu	319

XVIII. KULTURA MAROKAŃSKA W XVII I XVIII WIEKU

Kultura intelektualna	323
Architektura	328

XIX. OTWARCIE MAROKA DLA WPŁYWÓW EUROPEJSKICH W DRUGIEJ ĆWIERCI XIX WIEKU

Przyczyny gospodarcze	330
Isl, czyli koniec mitu potęgi marokańskiej	332
„System sultański”	334
Rywalizacja angielsko-francuska i traktat z 1856 roku	337
Wojna tetuańska 1859–1860	339
Finansowa zależność Maroka od Europy po 1860 roku	342
Próby i fiasko reform Mohammeda IV	343
Penetracja europejska w drugiej połowie XIX wieku. Konferencja madrycka 1880 roku	347

XX. MAROKO W DOBIE PANOWANIA MULAJ HASANA 1873–1894

Sytuacja wewnętrzna	354
Nowe zjawiska gospodarcze. Wielki kryzys lat 1878–1884	357
Przeobrażenia społeczne	364
Ostatnie reformy w niepodległym Maroku	366

XXI. OSTATNIE LATA PRZED ROZBIOREM

Abd el Aziz—sultan medżnun	372
Mulaj Hafid—sultan el dżihad	376
Kwestia marokańska na arenie międzynarodowej w latach 1902–1911	385
Rok 1912—ustanowienie Protektoratu	392

XXII. PROTEKTORAT 1912–1956

Podbój wojskowy	398
Ustrój protektoratu	408
Inwestycje kolonialne	412
Kolonizacja a gospodarka tradycyjna	416
Przeobrażenia społeczne	421
Oświata, nauka i kultura w dobie kolonialnej	424

XXIII. WALKA O NIEPODLEGŁOŚĆ

Początki ruchu narodowego w protektoracie francuskim	429
Działalność nacjonalistów w strefie hiszpańskiej	436
Druga wojna światowa a ruch niepodległościowy	438
Zerwanie między sultanem a Rezydencją. Kwestia marokańska w ONZ	446
Detronizacja Mohammeda ben Jusef przez Francję. Powrót liberalizmu w Maroku hiszpańskim	448
Wybuch walki zbrojnej 1953–1956. Terroryzm	451
Sprawa marokańska na arenie międzynarodowej. Niepodległość	455

WSKAZÓWKI BIBLIOGRAFICZNE	460
TABLICE GENEALOGICZNE DYNASTII MAROKAŃSKICH	462
INDEKS NAZWISK	467
INDEKS NAZW GEOGRAFICZNYCH I ETNICZNYCH	482
SPIS ILUSTRACJI	495
SPIS MAP	499